

Valfrihetslagens bestämmelser om sökande av ändring

Avsikten är att valfrihetslagens bestämmelser om sökande av ändring preciseras och bereds ytterligare under remissbehandlingen i samarbete med justitieministeriet.

Under den fortsatta beredningen av valfrihetslagstiftningen utreds det bl.a. av vilka beslut omprövning enligt förvaltningslagen eventuellt måste begäras hos landskapet innan besvär anförs.

Dessutom ska bestämmelser gällande ändringssökande som behövs i speciallagstiftningen (bl.a. socialvårdslagen) beredas separat. Bestämmelser om rätten att söka ändring i ett beslut som fattats av social- och hälsocentralen i fråga om tillhandahållande av tillfälliga eller kortvariga socialtjänster (15 § 3 mom. 2 punkten i utkastet till valfrihetslag) införs i socialvårdslagen. Separata bestämmelser om ändringssökande bereds separat för socialvårdslagen. Till denna del kan en hänvisningsbestämmelse till socialvårdslagen fogas till bestämmelsen om rätten att söka ändring i valfrihetslagen.

"Ändring i beslut om tillhandahållande av socialtjänster som avses i 15 § 3 mom. 2 punkten får sökas på det sätt som anges i socialvårdslagen."

Dessutom måste det avgöras om kunden ska ha rätt att söka ändring i social- och hälsocentralens beslut att inte ge kunden en betalsedel. Om social- och hälsocentralen har prövningsrätt i frågan måste kunden enligt justitieministeriet ha rätt till rättsskydd. Ett annat alternativ är att närmare föreskriva eller fastställa vad som avses med "enskilda åtgärder och tjänster inom samlade direktvalstjänster som utgör självständiga delar av de samlade tjänsterna."

En annan fråga som måste avgöras är om kunden ska ha möjlighet att söka ändring när affärsverket begränsar kundens valfrihet när det gäller att välja vårdande enhet vid vård eller omvårdnad oberoende av kundens vilja.

Bestämmelser om ändringssökande i lagutkastet

Enligt 69 § 1 mom. i utkastet till valfrihetslag får landskapsbesvär anföras över landskapets beslut som avses i 15, 21 och 24 §, 30 § 2 och 3 mom., 31 och 50 § samt 58 § 1 mom. enligt vad som föreskrivs i landskapslagen. Landskapsbesvär kan alltså anföras över

- landskapets beslut enligt 15 § att också andra tjänster än i 15 § 2 och 3 mom. föreskrivna tjänster ska omfattas av samlade tjänster
- landskapets beslut enligt 21 § om tjänster där landskapet inför kundsedel
- landskapets beslut enligt 24 § att använda personlig budget också för andra än i 24 § 1 mom. föreskrivna tjänster
- landskapets beslut enligt 30 § 2 mom. att bevilja undantag eller landskapets återkallande av undantag enligt 30 § 3 mom. i fråga om språkliga skyldigheter i tvåspråkiga kommuner
- landskapets beslut enligt 31 § genom vilket landskapet ställer andra än lagstadgade krav på producenter av direktvalstjänster
- landskapets beslut enligt 50 § i fråga om ersättningar till producenter av direktvalstjänster och ändring av ersättningarna
- landskapets beslut enligt 58 § 1 mom. genom vilket landskapet fastställer de ersättningar som betalas till producenter av kundsedelstjänster

Enligt 69 § 2 mom. i utkastet till valfrihetslag får andra än i 1 mom. avsedda förvaltningsbeslut överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Enligt detaljmotiveringen till lagutkastet får förvaltningsbesvär anföras över följande förvaltningsbeslut:

- landskapets beslut enligt 16 och 19 § om en kund får byta social- och hälsocentral, mun- och tandvårdsenhet eller affärsverkets verksamhetsställe på basnivå av någon annan grundad anledning efter landskapets prövning
- beslut av ett affärsverk om beviljande av en personlig budget (26 §) och ändring av den (28 §)
- landskapets beslut om godkännande av en producent av direktvalstjänster (34 §) och återkallande av godkännande (35 §)

Enligt justitieministeriet kan man för tydlighetens skull eventuellt i 69 § 2 mom. i valfrihetslagen räkna upp de förvaltningsbeslut som kan överklagas genom förvaltningsbesvär, även om grundlagsutskottet inte har sett välvilligt på ett sådant sätt att föreskriva om saken.